Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/BcD/009/25
Názov predmetu	Dejiny Európy
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	PhDr. Dalibor Mikuš, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Predmet je ukončený záverečnou ústnou skúškou realizovanou formou testu.
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 56%.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

• identifikuje a vysvetlí kľúčové determinanty politického vývoja európskych krajín a ich význam pre formovanie súčasného politického usporiadania Európy;
• analyzuje sociálne, ekonomické, kultúrne, ideologické a geopolitické súvislosti vývoja Európy vrátane zmien mocenských centier a striedania politických a mocenských polarít;
• charakterizuje a interpretuje významné historické medzníky, geopolitické zlomy, osobnosti, dokumenty a zmluvy, ktoré ovplyvnili vývoj európskych štátov;
• identifikuje príčiny, priebeh a dôsledky kľúčových udalostí vo vývoji európskych krajín a vysvetlí ich vplyv na vzájomné politické vzťahy a formy spolupráce;
• analyzuje nedemokratické politické režimy v Európe z hľadiska ich ideologických východísk, politickej praxe, inštitucionálneho usporiadania a mechanizmov kontroly spoločnosti;
• aplikuje historické súvislosti pri interpretácii súčasného politického vývoja Európy a posudzuje vplyv vnútorných a vonkajších determinantov na vývoj jednotlivých krajín;
• analyzuje kľúčové etapy európskych integračných a globalizačných procesov a na konkrétnych príkladoch interpretuje ich prejavy v politickej, hospodárskej, technologickej, dopravnej a kultúrnej oblasti;
• samostatne spracuje a prezentuje analýzu vybraného historicko-politického problému, odborne argumentuje, prepája poznatky s ďalšími spoločenskovednými disciplínami a aplikuje ich pri štúdiu súčasných politických a spoločenských procesov

Stručná osnova predmetu

1. Základné medzníky vývoja Európy
Charakteristika kľúčových historických období a udalostí, ktoré formovali politický, spoločenský a kultúrny vývoj Európy od stredoveku po súčasnosť.
2. Kreovanie národných štátov v Európe
Analýza procesu formovania moderných európskych národov a národných štátov vrátane politických, spoločenských a ideových predpokladov ich vzniku.
3. Dejiny Talianska – proces risorgimenta, Talianske kráľovstvo

Charakteristika procesu talianskeho národného zjednotenia, hlavných aktérov risorgimenta a politického vývoja Talianskeho kráľovstva.
4. Dejiny Talianska – obdobie fašizmu, povojnové usporiadanie Talianska
Analýza vzniku a fungovania fašistického režimu v Taliansku, jeho politických dôsledkov a následnej transformácie krajiny po druhej svetovej vojne.
5. Dejiny Nemecka – reformácia, tridsaťročná vojna
Charakteristika reformácie v nemeckom priestore, náboženských a politických konfliktov a dôsledkov tridsaťročnej vojny pre vývoj nemeckých krajín a Európy.
6. Dejiny Nemecka – Weimarská republika, obdobie nacizmu, povojnové usporiadanie Nemecka
Analýza politického vývoja Nemecka od Weimarskej republiky cez nástup nacizmu až po povojnové rozdelenie a nové usporiadanie nemeckého štátu.
7. Dejiny Francúzska – Veľká francúzska revolúcia, Napoleonské obdobie, diferenciácia francúzskych republík
Charakteristika revolučných zmien vo Francúzsku, napoleonského obdobia a následného vývoja republikánskych režimov a politických inštitúcií.
8. Dejiny Francúzska – Vichystické Francúzsko, povojnové usporiadanie Francúzska
Analýza politického režimu vo Vichystskom Francúzsku, francúzskeho odboja a povojnového obnovenia demokratického a republikánskeho usporiadania.
9. Dejiny Španielska – kolonizácia, proces zjednotenia Španielska, špecifikum Katalánska a Baskicka
Charakteristika procesu formovania španielskeho štátu, koloniálnej expanzie a historických osobitostí Katalánska a Baskicka v rámci štátneho vývoja Španielska.
10. Dejiny Španielska – Frankizmus, kreovanie demokratického Španielska
Analýza vzniku a fungovania frankistického režimu a procesu politickej transformácie smerujúcej k demokratickému Španielsku.
11. Dejiny strednej Európy - Uhorsko, Habsburská monarchia
Charakteristika politického, správneho a spoločenského vývoja Uhorska a Habsburskej monarchie a ich významu pre formovanie stredoeurópskeho priestoru.
12. Dejiny strednej Európy – štátne útvary v 20. storočí
Analýza vzniku, transformácie a zániku štátnych útvarov v strednej Európe v priebehu 20. storočia a ich politických a spoločenských dôsledkov.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu: povinný profilový predmet, prednáška
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2h týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

JOHNSON, Paul. Dějiny 20. století. Přeložil Ján Čulík. Leda. 2022. ISBN 9788073358396.
JUDT, Tony. Poválečná Evropa: její historie od roku 1945. Přeložil Dalibor VÝBORNÝ. Praha: Prostor, 2017. Obzor (Prostor). ISBN 9788072603688.
PEŠEK, Jiří. Napříč kontinentem soudobých dějin: evropská historiografie po konci studené války. Praha: Argo, 2013. Historické myšlení. ISBN 9788025710531.
STEVENSON, John. Dejiny Európy – od najstarších civilizácií po začiatok tretieho tisícročia. Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 8071818747.
TKADLEČKOVÁ, Herta. Úvod do politických dejín Európy (1871-1945) s prílohou dokumentov k medzinárodným vzťahom. [Ed.]: Slneková, Veronika - Kičková, Adriana. Nitra, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa 2011.
VESELÝ, Zdeněk. Dějiny mezinárodních vztahů. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 9788073804992.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český